

राष्ट्रीय नवप्रवर्तन प्रतिष्ठान- भारत
विज्ञान व तंत्रज्ञान विभागाची स्वायत्त संस्था, भारत सरकार

Honey Bee Network

National Innovation Foundation - India

रा.न.प्र.ची तीन मुलभूत तत्वे:

- अ) प्रवर्तकाचे ज्ञान गुपित न ठेवता त्याच्या ज्ञानाचा सम्मान, पुरस्कार करून त्यांची समाजामध्ये नवीन प्रतिमा निर्माण करणे.
- ब) प्रवर्तकाचे ज्ञान लोकांना समजेल अश्या भाषेत व पद्धतीने पटवुन देणे.
- क) प्रवर्तकाच्या शोध/ज्ञानापासून जर उत्पन्न निर्माण होत असेल तर उत्पन्नाचा योग्य मोबदला दिला जातो.

1988-89

हनी बी नेटवर्क

सोसायटी फॉर रिसर्च अंड
इनिसिटीव फॉर सस्टेनेबल
टेक्नोलॉजी इंस्टीट्यूट (सृष्टी)

1993

ग्रासरूट इनोवेशन अगुमेंटेशन नेटवर्क

Gian 1997

राष्ट्रीय नवप्रवर्तन प्रतिष्ठान - भारत

2000

88

1988 - Interaction of farmers with the scientific community

89

HONEY BEE NETWORK

90

Honey Bee Newsletter

93

SRISTI

93

SRISTI INNOVATION

94

SRISTI SAMMAN

First INTERNATIONAL CONFERENCE ON CREATIVITY AND INNOVATION AT GRASSROOTS

97

gian

97

SHODHYATRA

98

Sadbhav SRISTI Sanshodhan Laboratory

00

NATIONAL INNOVATION FOUNDATION - INDIA (NIF)

00

01

Grassroots Innovation Design Studio at NIF

03

First US patent for a grassroots innovation - Mansukhbhai Patel

03

Micro Venture Innovation Fund at NIF

04

Traditional food festival

07

Tianj SRISTI centre

08

IGNITE

08

TECHPEDIA

10

Innovation's exhibition at President's house

11

CMR-NIF Mou

12

Ahmedabad Declaration 2012

12

Gandhian Young Technological Innovation award

Grassroots Technological Innovation Acquisition Fund

12

SRISTI Innovation Fund

13

Gandhian Inclusive Innovation Challenge Award Ann

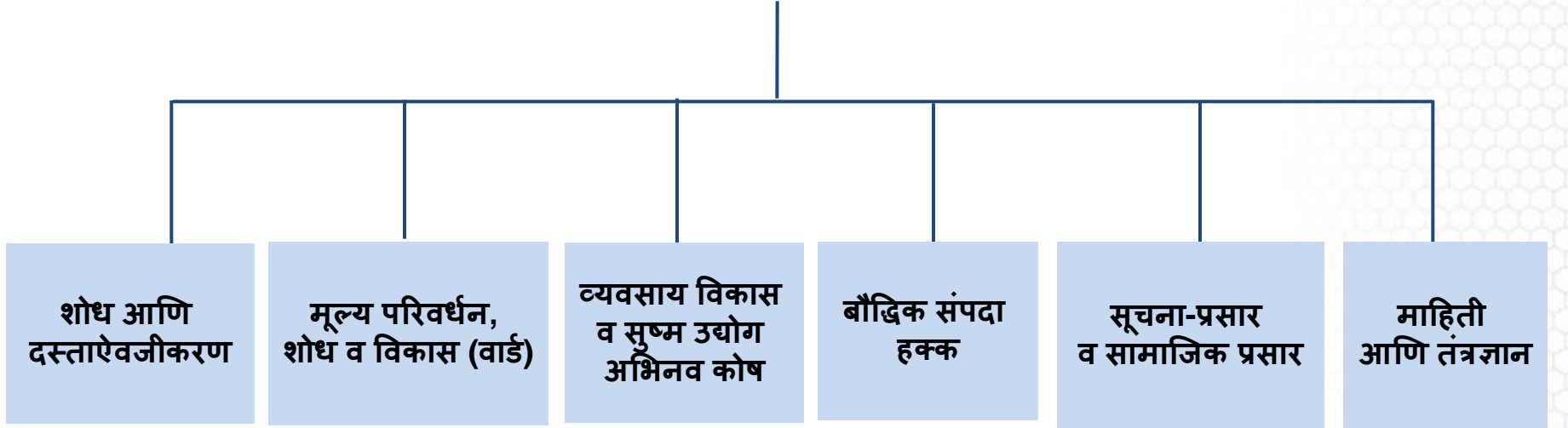

13

रा. न. प्र. विभाग

वर्तमानातील स्थिती:

पूर्ण देशातील 575 जिल्ह्यांमधून 2,11,600 पेक्षा जास्त संकल्पना, नवप्रवर्तन, पारंपारिक ज्ञानाचा पद्धतीनचा शोध (पूर्णतः नवीनपण नाहीत व पूर्णतः भिन्न पण नाहीत)

वर्तमानातील स्थिती :

- 193 प्रकल्पांना सूक्ष्म नवप्रवर्तन उपक्रम निधी अंतर्गत मदत.
- 89 तंत्रज्ञानमध्ये बदल करून परवान्यात रूपांतर केले आहे.

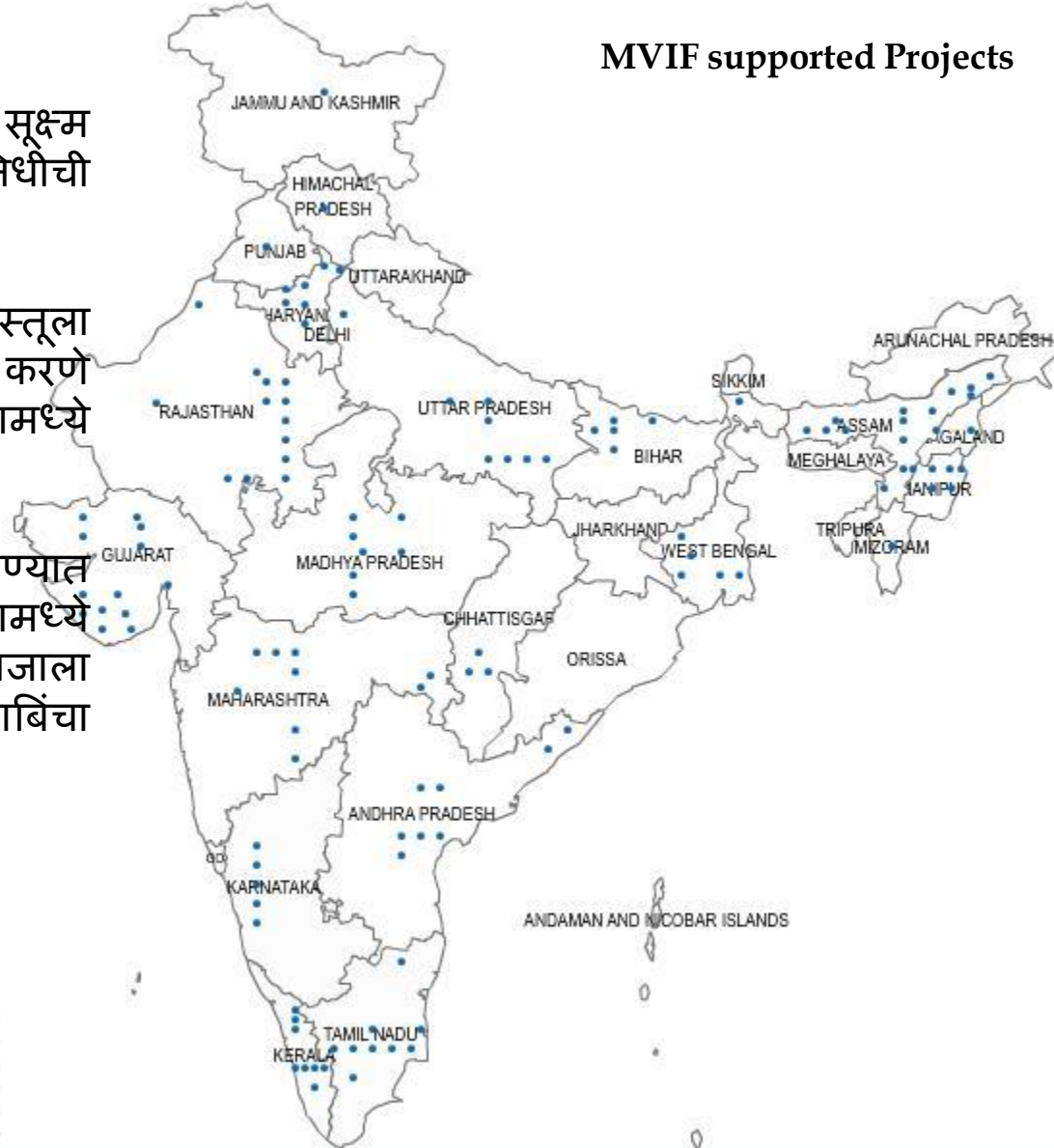
•SIDBI बँकेचा ऑक्टोबर २००३ मध्ये ४ करोड रुपयांचा जोखीम निधी अनुदान दहा वर्षाकरिता

•जनसामान्य प्रवर्तकाला वैशिष्टपूर्ण सूक्ष्म उपक्रमांतर्गत साक्षीदारा विना जोखीम निधीची आर्थिक मदत.

•या निधीचा उपयोग ज्या तंत्रज्ञानाला व वस्तूला बाजारपेठ उपलब्ध नाही किंवा जेथे गुंतवणूक करणे धोकादायक आहे अश्या प्रकारच्या तंत्रज्ञानामध्ये करण्यात येतो.

•या निधीतून फक्त आर्थिक बाबीचा विचार करण्यात येत नाही तर त्या सोबतच त्यांची समाजामध्ये सामाजिक मुल्य वाढविण्यासाठी तसेच समाजाला सुद्धा त्यांच्या ज्ञानाचा फायदा व्हावा ह्या बाबिंचा विचार करण्यात येतो.

MVIF supported Projects

रा. न.प्र. उगवण व उद्योजक परिषद (NIFentreC)

तंत्रज्ञान व्यवसाय उगवण केंद्र

- **नविन व्यवसाय सुरु करणे:** नविन तंत्रज्ञान व ज्ञानावर आधारित व्यवसायांना प्रोत्साहन देणे.
- **तंत्रज्ञानाचे व्यवसायीकरण:** संस्थेमध्ये/ विद्यापीठामध्ये/ संशोधन आणि विकास विभागामध्ये निर्माण केलेल्या तंत्रज्ञानाचे जलद व्यवसायीकरण करण्यासाठी व्यासपीठ उपलब्ध करणे.
- **नैसर्गिक अवस्थेमध्ये उगवण:** स्थानिक भागामध्ये वितरीत उद्योजकतेला पूरक वातावरण निर्माण करणे
- **मिलाप व संबंध :** शिक्षण संस्था, औद्योगिक संस्था आणि आर्थिक संस्था यांचा मिलाप व संबंध निर्माण करणे.
- **मूल्यवर्धन:** औपचारिक व अनौपचारिक विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, संस्था व ज्ञान प्रणालीमध्ये समन्वय प्रस्थापित करणे.
- **मार्गदर्शन:** उद्योजकांना बौद्धिक व भौतिक मार्गदर्शन करणे.
- **इतर मदत:** बौद्धिक संपत्ती व्यवस्थापन संबंधित मुद्दे, कायदेशीर आणि गुणवत्ता हमी सेवा, विपणन धोरण आखताना, इतर कायदेशीर मंजूरी मिळविण्यासाठी व्यवसाय योजना तयार करणे आणि समर्थन.

वर्तमानातील स्थिती :

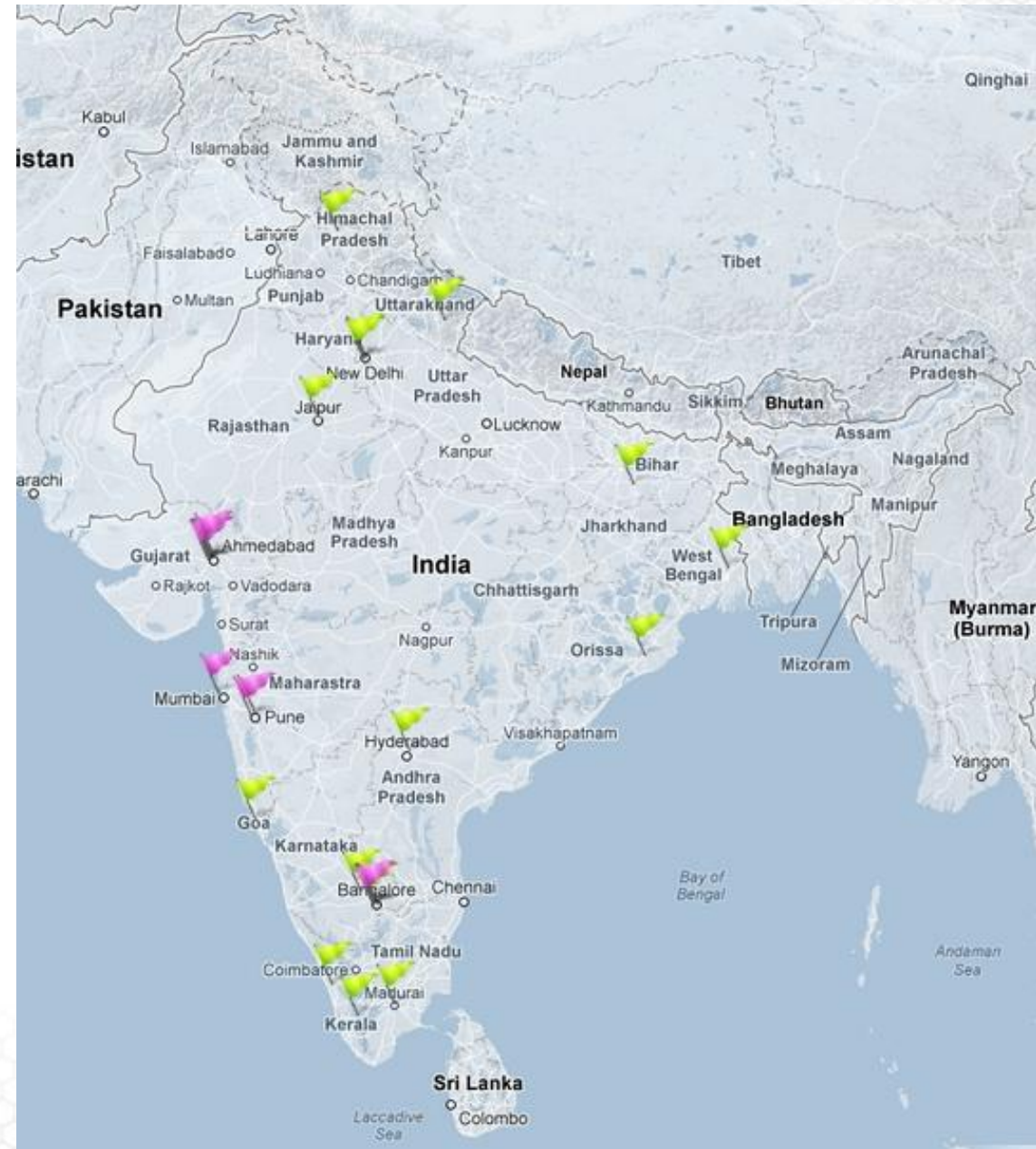
- भारतात प्रवर्तक / ज्ञान धारकांच्या नावाने 741 तर अमेरिकेत 8 पेटंट अर्ज, PCT अंतर्गत 27 (39 भारतामध्ये व 5 अमेरिकेत) अर्ज दाखल करण्यात आले आहेत.

- PPV आणि FR कायदा अंतर्गत 37 अनुप्रयोग

- 16 ट्रेडमार्क आणि 14 डिझाईन नोंदणी

प्रचारासाठी माहिती संकलन,
सुधारणा/अद्यावत करणे,
सॉफ्टवेअर, माहिती साठवण,
पुनःप्राप्ती करणे.

तृणमूल प्रवर्तन तंत्रज्ञान संपादन निधी (GTIAF)

नवनिर्मित सामाजिक उपयुक्त तळागाळातली तंत्रज्ञानाचा हक्क विकत घेण्याकरिता या निधीचा उपयोग केला जातो. रा. न. प्र. असे तंत्रज्ञान कमी पैशामध्ये किंवा एक हि पैसा न घेता समाजाला किंवा उद्योजकाला परवाना देऊ शकतो. उद्योजक किंवा अन्य व्यक्ती या तंत्रज्ञाचा वापर करत असेल तो त्याच्या सोईनुसार त्या तंत्रज्ञानामध्ये बदल करून नवीन तंत्रज्ञान विकसित करू शकतो.

आतापर्यंत रा. न. प्र. ने 79 तळागाळातील तंत्रज्ञानाचे हक्क विकत घेतले आहेत

Dissemination through Media

National Innovation Foundation - India

THE HINDU

Today's Paper » NATIONAL » TAMIL NADU

Published: August 6, 2012 00:00 IST | Updated: August 6, 2012 00:00 IST

Igniting ideative young minds

Free coaching for IIT/JEE - Access Free via www.TheDigitalLibrary.com

Special Correspondent
The National Innovation Foundation for the school student

A statement by the manager regarding the coaching

KARRIERE SPIEGEL advertisement featuring a person and text in German: 'Arbeiten Sie bereits bei Bosch? Wenn nicht: Jetzt Informationen und beworben'.

Press Information Bureau
Government of India
Presidents Secretariat

The Indian EXPRESS

Jugaad innovators Indian might

China MBBS Gateway advertisement featuring a group of students and text: 'China MBBS Gateway'.

Khalegi Times

Children show the way to make life easier

rediff BUSINESS logo with navigation links: News, Business, Movies, Sports, Get Ahead.

DNA

DAILY NEWS & ANALYSIS

I Make \$2 advertisement with text: 'I Make \$2 See How... work for'.

hindustantimes

Wednesday, January 30, 2013

HT Correspondent, Hindustan Times

New Delhi, January 31, 2012

Email to Author

First Published: 01:56 IST(31/1/2012)

Last Updated: 01:58 IST(31/1/2012)

A wrist device that s

A school student has come up with a device that can be worn like a wristband.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

The device is designed to help students with learning disabilities.

Column

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

IGNITE

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

Model of innovation

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

पानी पर भी दौड़ती है साइनो

The Telegraph

calcutta, india

Edition | Sunday, March 4, 2012 |

Front Page » Nation » Story

India science model for Africa nations

OUR SPECIAL CORRESPONDENT

New Delhi, March 3: Zimabwe's science minister

Heneti Dzinyobwey has signed a pact to help his

country draw lessons from India's science and

innovation programmes in order to realise, among

other inventions, a 'Zimabwe model'.

Under the agreement, the science minister

will visit India to study the science and

innovation programmes in India.

Zimbabwe is among several African nations

replicating India's institutions and pursuing

innovation outside of their own borders.

Egypt and Mozambique also want to

replicate India's institutions and pursue

innovation outside of their own borders.

'We hope to share the way we find innovation

technologies as relevant to Africa as they are to

India,' said the science minister.

He is the vice-chairman of the National

Dissemination through Media

National Innovation Foundation - India

AMRUTBHAI
Mechanic, Pikhor Village

Honey Bee Network: Film by BBC

nifindia · 68 videos

150 views

Subscribe 34

LOGIES BAGS & 25 MIN CONTRACT TO REPAIR BACHHAD PHONE NETW
बड़ ब्लास्ट के 19 आरोपी पाकिस्तान हमें सीपे : आठवाणी

Teenovation

Zee Q India · 32 videos

646 views

GRI in blockbuster movie 3 Idiots

National Innovation Foundation - India

नवप्रवर्तक/ज्ञानधारक पुरस्कार निवड प्रक्रिया:

National Innovation Foundation - India

तृणमूल प्रवर्तकाला मुख्यप्रवाहामध्ये आणने

राष्ट्रपति भवन नवप्रवर्तन प्रदर्शनी - 2010,
2011, 2012, 2013, 2014

नवप्रवर्तन उत्सव 2015 पासुन

डॉ. अब्दुल कलाम ईग्नाइट पुरस्कार

National Innovation Foundation - India

शाळेतील विद्यार्थ्यांकरिता 'मूळ तांत्रिक कल्पना आणि नवकल्पना
राष्ट्रीय स्पर्धा

ऑक्टोबर 15 - डॉ. अब्दुल कलाम यांचा वाढदिवस
मुलांच्या सृजनशीलता आणि नवकल्पना दिवस

गेल्या सहा (8) वर्षांत 243 विद्यार्थींना 173 पुरस्कार देण्यात आले आहेत. अन्य 11 शाळेतील विद्यार्थींनच्या उल्लेखनीय नवकल्पना दर्जा प्राप्त झाला आहे. विविध ईग्नाइट मोहिमे दरम्यान आतापर्यंत 99000 कल्पना वेगवेगळ्या शाळा मधून प्राप्त झाल्या आहेत.

TM

व्यापारीमंडळ

अभियांत्रिक सर्जनशीलता

In **V**erted

विद्यार्थ्यांच्या कल्पना

नवप्रवर्तन नमुना

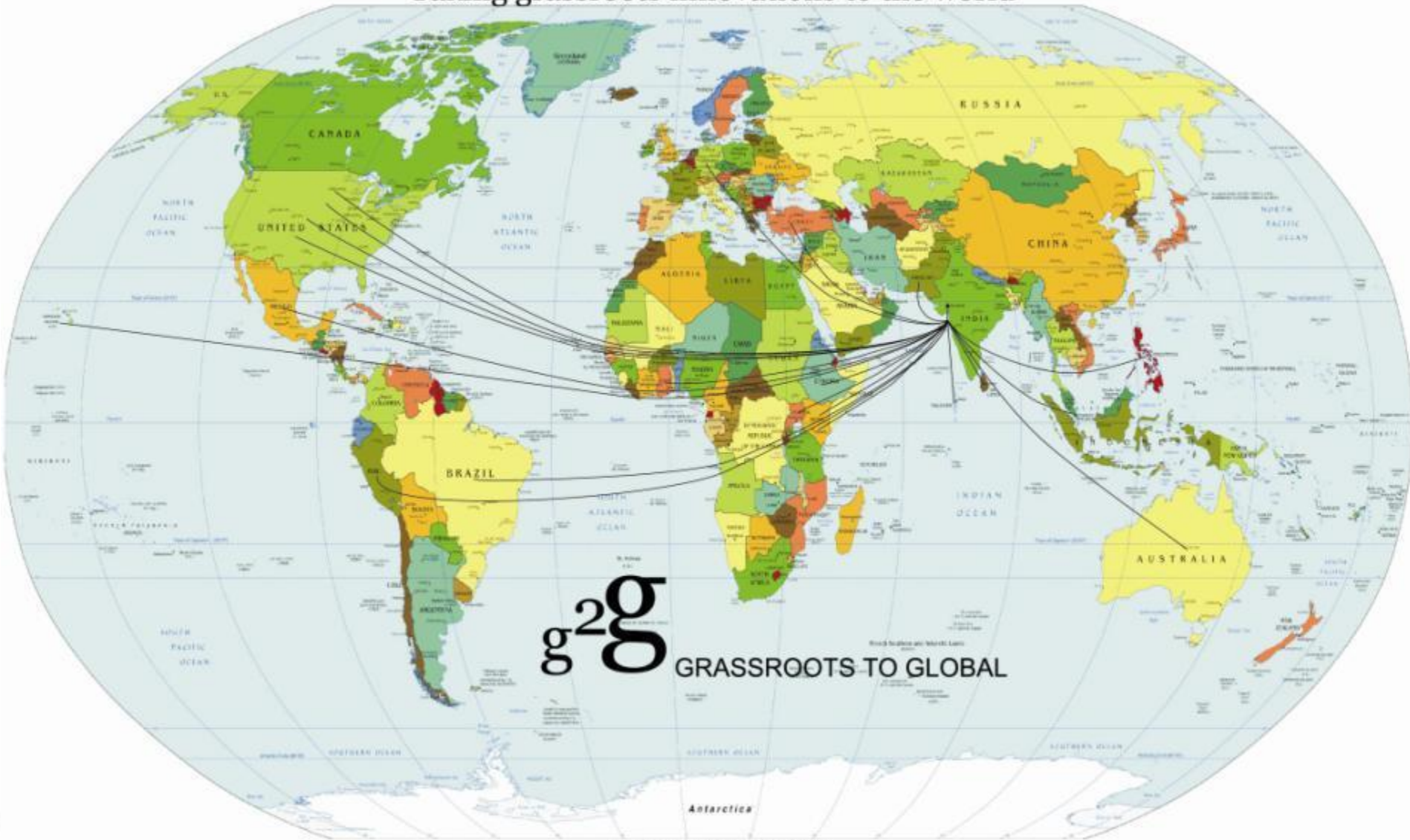

Sale of grassroots products across six continents

National Innovation Foundation - India

Taking grassroots innovations to the world

सामाजिक धोरणासाठी कुतूहल, करुणा आणि सहकार्य पुरेशे आहे का???

रा.न. प्र. घोषित तीन गांधीयन सर्व समावेशक प्रवर्तन आव्हान पुरस्कार

आव्हान 1: स्टोव्हची पुन्हा एकदा रूपरेषा बनवणे

आव्हान 2: चहाचे पाने तोडण्याची मशिन

आव्हान 3: भाताचे रोपे लावण्याची मशिन

बक्षिस: 1st: Rs 10 Lakh, 2nd: Rs 5 Lakh, 3rd : Rs 2.5 Lakh